

Sejlcenteret giver op til 25% rabat på dine sejl

Som medlem af DFAEL får du hele året 20 % rabat på nye sejl (i vinterhalvåret kan du få op til 25 %) Du får 10 % rabat på reparationer. Du skal bare sige til, når du bestiller.

Vi kender en masse til træbåde og de helt specielle hensyn, der skal tages. For eksempel master uden hækstag og bagstag. Bomme og master har ofte specielle beslag, der er vanskelige at få fat på, er blot nogle af de udfordringer, der skal løses.

Sejlets facon er naturligvis en vigtig faktor, når du skal have glæde af dine nye sejl. De skal konstrueres anderledes end sejl til alu-riggede både. Vi har erfaringen fra mere end 15 år i træbåde.

Vores sejl sidder på mange træbåde rundt i hele landet, blandt andet på 38 m² spidsgatteren Astra. Vi har også leveret sejl til Springere, Skærgårdskrydsere, Havkrydsere og mange andre.

En særlig opgave var at levere sejlene og presenninger til museumsbåden Runa med den originale gaffelrig.

Vi syr kun sejl i god kvalitetsdug og rigtig godt håndværk, så uanset hvilken udførelse og kategori, du vælger, er du sikker på, at sejlene holder i mange år.

Du er altid velkommen til at kontakte os. Tal med Leif eller Karen Boa

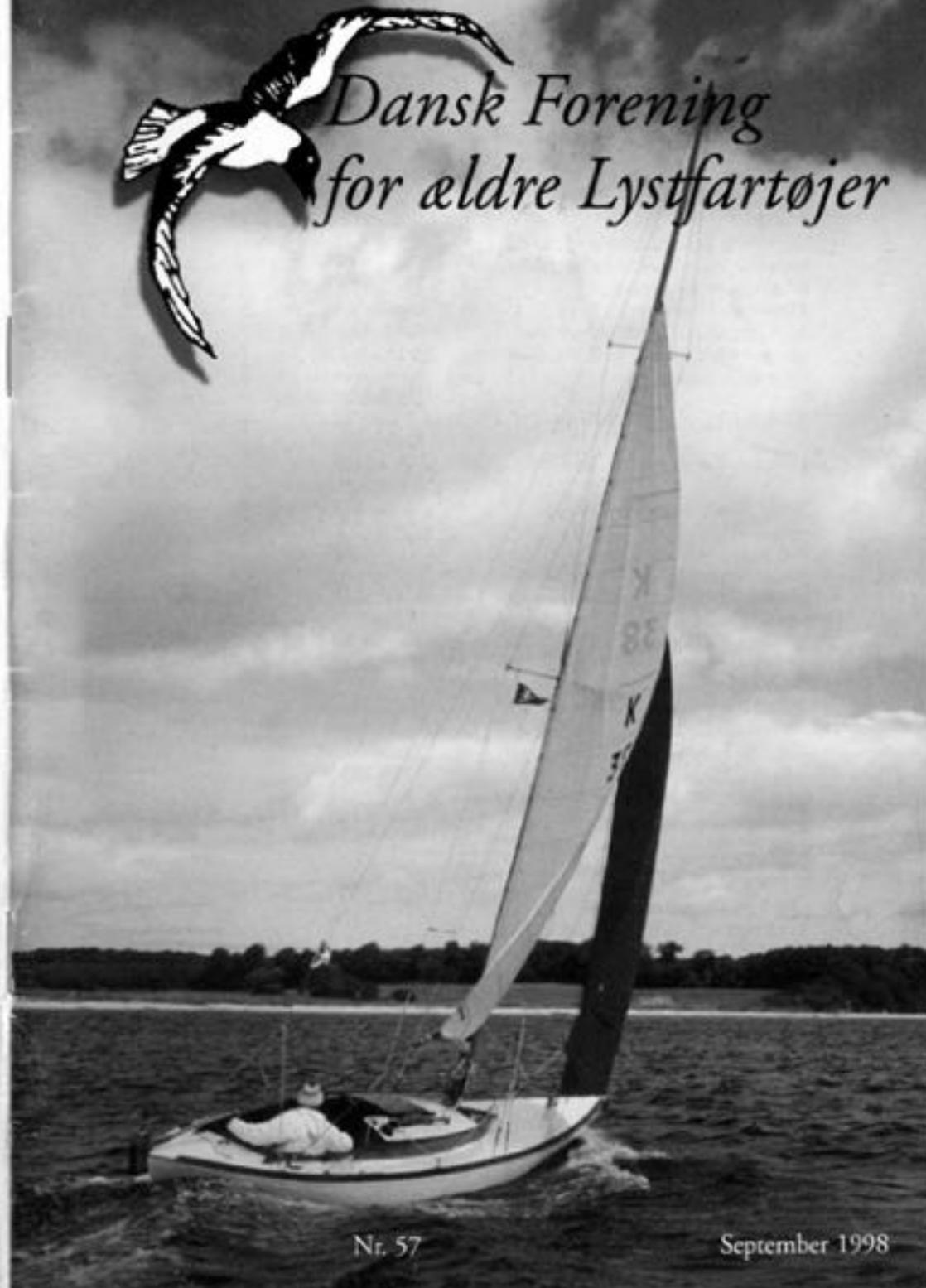
Sejlcenteret

Strandlodsvej 13, 2300 København S.

Telefon 31 57 71 14

*Dansk Forening
for ældre Lystfartøjer*

Bladet udgives af
Dansk Forening for
Ældre Lystfartojer
C/o D.M.E.L.
Valdemars Slot
Troense, 5700 Svendborg

Telefonisk henvendelse skal ske til
bestyrelsesmedlemmerne og IKKE
til adressen på slottet.

Bladet udkommer: 15.2. 15.5.
15.9. og 15.12. deadline for stof
og annoncer til bladet i måned
for udgivelsesdatoen

Redaktion: Sanne Wittrup, DJ

Layout: Den Gale Halse

Tryk: Rodgaard Bogtryk

Redaktionelt stof:

Sanne Wittrup,
Skibbroen 1 Z, 2450 Kobenhavn V.
Tlf. (job) 3326 5337.

Bestyrelsesmedlemmer:
Knud Isager, *formand*
Strandvejen 10, 7120 Vejle
Tlf. 7581 6051

Jens Poulsen, *historisk konsulent*
Lodsvej 10, Troense 5700
Svendborg
Tlf. 6222 6787

Olc Heilmann,
Vesterlokken 23, 2700 Brønshøj
Tlf. 3860 2457

Helge Møller,
Orkildsgade 45, 5700 Svendborg
Tlf. 6221 5291

Michael Kristensen
Radbvvej 56, 5600 Fåborg
Tlf. 6268 1894

Lokale Initiativer:

"Kort 112"
Århus Bugt området
v. Bruno Jensen
AGF-Vej 2, 8260 Viby

"Skarøksen" Næstved
v. Kaj Albertsen
Yrsavej 3, 4700 Næstved
Tlf. 5373 0841

"Ø-havet", Sydfyn
v. Mads Lilholdt,
Ramsherrede 25, 5610 Assens
Tlf. 6471 1216

Sejlerfinans
H.C. Hansen,
Trommesalen 5,
1614 Kobenhavn K.
Tlf. 3123 3100

Forsikring:
Rene Marker
(Allianz Nord Europa)
Tlf. 43 62 0 62 Mobil: 4043 22 29.
(Henv. KUN til Rene Marker)

Vurderingsfolk:
Hans Emil Petersen,
Svendborg
Tlf. 6221 3373

Visti Kruse, Ringkøbing
Tlf. 9732 1801

Knud Johansen, Frederikshavn
Tlf. 9842 2572

Arne Borghagen, Graested
Tlf. 4229 0821

Johannes Hebol, Årosund.
Tlf. 7458 4314

Indhold

Sommerstævne 98

4

Kursus på Valdemars Slot

10

Debat

12

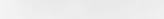

På Skærgaardstur med en Fife 7 meter

16

Naturpigment

20

Renovering af svøb

22

*Forsidefoto: Sø. Aa. Olsen i sin Tumler "Snipa", bygget 1947 og konstrueret af Reimers.
Foto graferet udfor Kerteminde i 1985.*

Fremmodet til det velarrangerede sommerstævne 1998 i Assens var stærkt præget af det manglende sommervejr: 49 både var tilmeldt stævnet, men kun 28 nåede frem – heraf ovenikobet flere ikke-tilmeldte. Men de tilstedevarerende udgjorde et flot, lille felt på den yderste gæstebro i Assens Marina – og som noget nyt var både med store skilte med navn, type, konstruktor, bådens mål, byggemateriale osv. En rigtig god idé,

som både besøgende og deltagere helt sikkert påskønnede.

Assens sejlklub fejrede 90 års jubilæum i år og man havde derfor – sammen med DFÆL-stævnet – valgt at afholde et Grand Prix Stævne for de såkaldte 49'er (udtales på engelsk). Det er en ny, temmelig overrigget olympiadejolle, som skal sejles med "Gefühl". Det gav virkelig liv i og omkring havnen og stævnet – selvom de to typer sejlere måske ikke havde så meget at sige hinanden.

Som en anden nyskabelse blev vurderingen af bådene fredag iovrigt begrænset til dem, der selv havde angiv-

Sommerstævne præget af det dårlige vejr

Men flot var arrangementet i Assens

vet, at de ville vurderes. Det gav bedre tid til vurderingskomiteen, som betod af Bent Aarre, Helge "Spray", Michael Christensen og Knud Iisager fra bestyrelsen, og Emil Andersen, Jorgen Mangor og Frits Duus fra Assens.

Kapsejladsen blev afviklet lørdag i stille vejr med byger og sol ind imellem. 14 både begav sig ud på banen, der var udlagt syd og øst for Bågo. Det var spidsgatternes tur til at dyste om DFÆL's vandrepokal, som 55 kvm Hansen spids-gattereren, "Neptun" stolt kunne føre hjem til Odense. De

ovrig placeringer fremgår af skemaet. Som et ekstra krydderi sejlede 49'erne kapsejlads inde i selve havnen. Det tiltrak mange tilskuere,

som fik et både sjov og dramatisk indtryk af denne bådtype og dens krav til sejlerne.

Lørdag aften bod på fælles middag i teltet med de unge hurtig-sejlere, og her kunne Bent Aarre på bedom-

melseskomiteens vegne udloose spaendingen om, hvem der skulle have harpunloggen. Det blev 25 kvm Dana-båd, "Viffert", som blev præmieret for den bedste bevaring – og det glædte både bådejerne Lisbeth og Jorgen Kofoed og alle os andre, som synes det var utrolig velfortjent. Ikke mindst fordi Lisbeth og Jorgen er trofaste deltage til stævnerne og altid er parate med harmonika-spil og en sang. Tillykke med det. (Begrundelser og de øvrige præmierede findes på de følgende sider) Så var der larmende dans i teltet og akustisk musik i sejklubbens hyggelige klubhus, hvor mange af DFÆL'erne hyggede sig til ud på de små timer...

Søndag havde mange travlt med at komme afsted, da et kulingvarsel (igen) hang over farvandene – men ikke desto mindre var netop denne søndag faktisk én af de bedre dage den sommer med sol og beherret vind...

Til sidst tusind tak til Mads Lilholdt og til Assens sejlklub for et flot og velgennemført arrangement – vejret kan ingen som bekendt tage ansvaret for.

Vurderingskomiteens ord om de præmierede både

Harpunlog

Viffert

25 kvm. Danabåd, Lisbeth og Jørgen Kofoed, Hjorbæk
Har været i familiens eje siden den blev bygget 1949-50.

For en del år siden var den i dårlig stand, men ejerne har med stor flid gennem årene fort den frem til at være et meget flot eksemplar i sin klasse. Der er ingen fejl og der er udvist stor forståelse for korrekt udseende. Den er ikke overlæsset med overflodige detaljer og giver derfor et roligt indtryk i al sin enkelhed. En hyggelig "Mosesjolle" er fast udstyr på langture.

For god bevaring

Nina Swell (tidl. Tessa)

Knud Reimers - Swellbåd 1956, Hans Bach, Odense
Pragtfuldt solidt bygget fartøj i meget fin stand. Mange praktiske detaljer er med til at gøre båden særdeles langtursegnat.

Annie

Kragejolle 1891, Ulla og Emil Andersen, Odense

Et godt eksempel på en gammel båd, der pietetsfuldt er ombygget til en god familiebåd.

Ruf og dæk klæder kragejollen

meget fint, og så er træarbejdet og vedligeholdelsen i absolut topklasse. Bermudariggen virker lidt forkert på denne båd - selv om bovsprydet pynner. Gaffelrig vil være rigtigt, men det er selvfølgelig uprak-

tisk. Det siges at det er Chr.Xs første båd i 1890erne men dette kan desværre ikke bevises.

Josefine (Tidl. Fnug og Muti)

30 kvm. Hansen klassespids-gatter 1939, Thomas Kri-

stensen, Svanemollen.

Nydeligt velholdt spidsgatter med originalt udseende. Teak-dæk-skandeks/rundlister burde lakeres i stedet for at stå råt, for at give båden stærkere karakter.

Rio

Motorbåd 1948, Hans Kristensen, Attrup

En robust motorbåd der fra at have været i elendig stand er fort frem til et acceptabelt niveau.

Erkendtlighed

Neptun

55 kvm. Hansen spidsgatter Bent O. Hansen, Odense

Utrøligt flot bygget båd, men da den "kun" er fra 1972 vil en bevaringspræmie ikke være korrekt: Men overrækken af en 5 kg lakdunk fra HEMPEL, kan få ejeren til fortsat at passe på båden, indtil den bliver gammel nok.

.....forvrigt vandt denne båd kapsejladsen som hurtigste spidsgatter og hjembragte "Danmarks Museum for Lystsejlads's vandrepokal.

*Bedømmere:
Bent Aarre, Helge "Spray", Michael Christensen og Knud Iisager fra bestyrelsen, Jørgen Mangor, Emil Andersen, Frits Daus, bådebygger:*

Bent Aarre

Deltagerliste

Kuttere & Platgattere:

Cam-Bai	Norsk National	Knud Isager, Vejle	N 20
Diana III	Sloop	Torben Rix, Aarhus	D 110
Gwaihir	Platgatter	Mogens Welling, Kolding	VII
Hiawatha	Finsk Kastkrydser	Christina Gottlieb, Agtrup Vig	46
Joane*	Nordisk Krydser	Ove Juhl, Kalvehave	NK D 3
Juel*	Nordisk Krydser	Carl Bisgaard, Faldsled	D 33
Kamarina	Wampire, Yawl	Steen O. Jensen, Kbh.	D 14
Kira	Wedellsbg., Platg.	Harald Rasmussen, Dragør	W 27
Luna VIII	10mR	J. & M. Petersen, Nyborg	10 D 11
Maud	27m2, Kutter	Allan Schimeltz, Thoro	D 370
Nina Swell	Swell II, Platg.	H.Bach & Ulla Osbirk, Odense	OS 3
Noreg III	6mR	Mads Lildholdt, Assens	6 D 63
Påfuglen	Nordisk Folkebåd	Gunnar Kristensen, Falsled	F D 59
Sabrina	Havkrydser	Ole Heilmann, Kbh	Y 11
Samoa	Kutter	Per Schliemann, Nivå	RJ 2
Sav Rose IV	Målar 25	Mikkel Askman, Nivå	D 40
Scherzo	Nordisk Folkebåd	Jørgen Heidemann, Falsled	F D 506
Sereca Skaw	26	Henning Niss, Fredericia	KR S/O 79
Tarzan	SSA	Olav Kolbu, Fjellebroen	D 15
Vifert	25m2 Danabåd	Lisbeth & Jørgen Kofoed, Hjarbæk	25 D 2
Wanda	Blue P.Swell Platg	Fini B. Rasmussen, Nyborg	

Spidsgattere:

Annaluk	38m2, Berg	Gustav Norgård, Vordingborg	D 10
Annie	Kragejolic	Ulla & Emil Andersen, Assens	X 5
Bel Ami	38m2, Hansen	Henrik Effersøe, Svanemollen	D 1
Bumm	38m2, Berg	Asger Jeisen, Aarhus	5
Callina	45m2, Hansen	Ole Brink, Horsens	S 45
Josefine	30m2, Hansen	Thomas Kristensen, Kbh	D 31
Laura	22m2, Berg	Claes Eriksson, Kbh	
Marianna	Carstensen 28m	Preben Nielsen, Åbenrå	
Nautic	K.Olsen 40m2	Rene Nielsen, Næstved	
Neptun	55m2, Hansen	Bent O. Hansen, Odense	D 3
Pan	Berg 37m2	Bernt Kier, Assens	R 13
Passat	Hansen Springer	Michael M. Christensen, Fåborg	V 6
Pust II	30m2, Utzon	Jan Petersen, Svanemollen	D 32
Snipa	Tiimlar	Svend Gundtofte, Vordingborg	K38
Spray	Frederikssundbåd	Helge Møller, Svendborg	SVA 30
Springeren	30m2, Utzon	H.C. Steffensen	D 47
Susan	30m2, Utzon	Lars E. Hansen, Assens	
Soloven	26m2, Hansen	Anne Olsen, Langø	D 5
Teisten	30m2	Berg Egon Rasmussen, Ommel	
Typhon	30m2, Utzon	John Garling, Svendborg	D 33
Ventus	Oresundskrydser	Hans J. Rasmussen, Napped	HA 50
Vivi	Berg 35m2	Ole Kolle Juul, Sundby	SS 30

Motorbåde:

Neptun II	Erik Valdemar Madsen
Rio	Hans-J. Christensen

Resultat af kapsejlads 1998

1.Start Kl 11.00

H.Bach & Ulla Osbirk, Odense	04:25:20
Fini B. Rasmussen, Nyborg	04:28:04
Lisbeth & Jørgen Kofoed, Hjorb	DNS
Ulla & Emil Andersen, Assens	DNS

1.Lob

Nina Swell
Wanda
Vifert
Annie

Gunnar Kristensen, Falsled
Jørgen Heidemann, Falsled

2.Start Kl 11.05

Thomas Kristensen, Kbh	04:07:14
Lars E. Hansen, Assens	04:13:25
Preben Nielsen, Aabenraa	04:20:43
Egon Rasmussen, Ommel	DNS
John Garling, Svendborg	DNF

2.Lob

Josefine
Susan
Marianna
Teisten
Typhon

Bent O. Hansen, Odense	pokal	03:47:56
Bernt Kier, Assens		03:56:39
Henrik Effersøe, Svanemollen		04:20:44
Ole Brink, Horsens		DNS
Rene Nielsen, Næstved		DNS

3.Start Kl 11.10

Carl Bisgaard, Falsled
Ove Juhl, Kalvehave

Diana III	03:39:38
Cam-Bai	03:44:34
Torben Rix, Aarhus	03:38:38
Knud Isager, Vejle	DNS

DNS: Ikke startet DNF: Ikke fuldført

Sådan skifter du et bord

Premiere-kursus på Valdemars Slot

Som tidligere lovet har vi i bestyrelsen arbejdet på at lave kurser og foredrag for medlemmerne. Der er kommet en del henvendelser fra medlemmer som enten opfordrer til at holde kurser i dette eller hint eller som selv gørne vil holde foredrag om forskellige emner. Disse henvendelser er vi meget glade for -

kom endelig med flere. De bliver arkiveret hos mig og en dag ringer jeg og laver en aftale, som så kommer her i bladet. Det første kursus bliver en slags proveballon. Er der tilslutning nok til det fortsætter vi.

Det første kursus bliver: Hvordan udskifter jeg et bord i en kravelbygget båd?

Andre kurser på vej

Af andre kurser vi planlægger at lave kan nævnes: "Brugen af linolieprodukter til træbåde", hvor vi arbejder på at få

en kapacitet som Søren Vadstrup fra Rådvadcenteret til at holde foredraget, "Vedligehol-

delse af en limet træbåd og laminering af svob" ved Rune Balle og kursus om skrabning, slibning og lakering ved John Walsted. Desuden har Lars "Susan" foreslægt at der afholdes kurser i at sy pressninger, bomtelte, sprayhoods og evt sejl. Til dette mangler vi en lærer. Så hvis der er en blandt medlemmerne, der kunne

tenke sig at stå til disposition, så ring til undertegnede. Tidligere er der yttet ønske om at lære at sy sine egne signalflag. Også her mangler vi én, der ved, hvordan man gör.

Kursussted: Danmarks Museum for lystsejlads.
Valdemars Slot Tåsinge,

Lærer: John Walsted.
Tidspunkt: Lordag d. 7. november 1998 kl. 10- ca. 16.
Obs:

Der er kun plads til 10 på kurset. De første 10 der ringer til undertegnede vil komme med. Er der flere vil der blive lavet et kursus mere..

Man skal selv medbringe mad og drikkevarer. Kurset koster i alt 600 kr. som samles ind mellem deltagerne. Man kommer altså af med min. 60 kr. Hvis der er under 5 deltakere aflyses kurset.

På kursusudvalgets regne
Michael Christensen
6268 1894

HVOR KASTER DU DIT ANKER?

- prøv på $55^{\circ} 12,70' N$ og $11^{\circ} 12,30' \text{Ø}$!

Her finder du:

En ny lystbådehavn
Ledige faste pladser
Klippekort for 6 overnatninger
BLÅ FLAG i havnen
Bade- og vaskefaciliteter
Legeplads til børnene
Grill, kiosk og kro
Købmand med ferskvarer
By strand og smuk natur
Færge til fastlandet på 15 min.
Olie og benzin på havnen

På gensyn
Agersø Lystbådehavn

Havnefoged: Erling Christensen tlf. 5819 8025 Mobil 211 61185

Lad os lave nogle retfærdige kapsejlads

Øresundssejlere melder sig til nyt kapsejladsudvalg

IDFÆL har vi altid haft kapsejlads. Der har altid været præmier at sejle om både ved lokale sejlads og ved vores sommerstævner. En ting har der dog aldrig været: Retfærdighed, når bådene stornelser, faconer og dermed muligheder på kapsejladsbanen skulle sammenlignes. Det har derfor ofte været de "største og stærkeste" der vandt sejladsen. Forsøg på at fordele såkaldte "ens" både i lobene er ikke gået særlig godt. For eksempel i år i Assens var det vel intet under, at en forholdsvis ny og meget stor spidsgatter ikke alene kunne vinde over alle de andre mindre spidsgattere i sit lob men også blev overalt-vinder. Uden at virke misundelig, sur eller gnaven må det være i orden at kritisere den slags som mindre retfærdigt.

Måleregel

Vi kommer ikke uden om, at vi er nødt til at vægte bådene

45 kvm -Spidsgatteren "Skarven" i dyst med ca. 15 kvm -spidsgatteren "Adelina" Øresund august 1996. Med en enkelt måleregel kan de to komme til at sejle retfærdigt med (og mod) hinanden.

indbyrdes, hvis det skal være sjovt at sejle mod hinanden. På den anden side er der vist ingen, der har lyst til de helt store udregninger, kapsejlads-bestemmelser osv. Løsningen bliver derfor et kompromis imellem ingenting (som nu) og så dét bureaucratisk par-

graffer og protestudvalg, som glasfibersejlerne åbenbart finder sig i, men som vi bare ikke gider. Kunsten er nu at stable noget brugbart på benene, der er nemt, billigt og - retfærdigt. Vi er en kreds af DFÆLere i København/Svanemøllehav-

nen, der har et konkret forslag til, hvad der kan gøres, og det forslag folger nedenfor. Vi foregiver ikke at have fundet "de vises sten" men vi håber, at vores tiltag vil give flere træbådssejlere lyst til at sejle "ras".

NL og NNL

Forslaget går i al sin enkelhed ud på at trække den gamle måleregel NL (National Længde) op af historiebogen, pudse den lidt af med et par tilføjelser og så bruge den på de både, som den blev skabt til. Navnet kunne så være NNL (Ny National Længde).

Lidt populært sagt var årsagen til reglens endeligt den, at den ikke var monteret på glasfiberbådene. Reglen tager f.eks. ikke hensyn til de nye bådes mindre displacement, ligesom det ikke "kostede noget" at have spiler. Når vi træbådssejlere kapsejler uden at polystyrenkutterne blander sig i feltet, er reglen derfor som udgangspunkt god

nok. Reglen har flere fordele, udover at den er historisk korrekt for vores både, nemlig at den er enkel og billig. Mens det er dyrt at få sin båd vejet til DH 98, indeholder NL ikke displacement eller vægt. Vi påtænker dog at modernisere på 3 punkter: Det skal "koste"

*Udtagelsessejladserne
1935*

*Fra venstre:
Bagernuester Chr.
Nielsen, Kommandør
Saabye og Kom-
mandør Hattung*

K.D.T. Aarbog 1941

at sejle med spiler, ligesom det ikke bor være gratis at sejle med alu-mast. Til gengeld skal man -som også i DH 98- have tilskrevet lidt, hvis man har en skrue til at bremse farten. Vi ved, at mange har det gamle NL-målebrev liggende i skuffen. Opmålingerne deri anvendes så, dog justeret mht sejlareal (oftest nedad) og på de tre nævnte punkter. Dem, der ikke har det gamle målebrev, må vi så måle -enten ved hjælp af den lokale klubmåler eller måske er tro-og-love + DFÆL-kollegernes "kontrol" tilstrækkeligt.

Kapseljadsudvalg

Vi foreslår, at der nedsættes et kapseljadsudvalg i DFÆL, der

skal udarbejde nogle få og enkle kapseljadsbestemmelser samt skal finde ud af, hvordan vi nemt får nogle fine DFÆL-NNL-målebrev ud til de interesserende medlemmer for en billig penge. Vi håber, at bestyrelsen godkender vores initiativ (de læser også først om det nu). Nogle af os vil gerne starte arbejdet op men vi håber, at andre medlemmer også gerne vil være med. Ambitionen er, at NNL kan anvendes fra sæson 1999 i både de lokale sejladser og ved sommerstævnet.

Vi kan forhåbentlig fortælle mere i næste nummer af bladet.

Interesserede kan melde sig til Thorbjørn Andersen, Nordisk Kollegium, Strandboulevarden 30-32 vær.47, 2100 København Ø. Telefon 35 26 15 45, lokal 547.

Med kapsejlerhilsen

Henrik Effersøe

(Bel Ami, S38 D1)

Sanne Wittrup (Trio, M30 51)

Jan Petersen (Pust II, S30 D32)

René Gordon, (Fri, S26 D21)

Finn Verwoerd (Adelina)

Thorbjørn Andersen (Ursa, A 45)

En propel til bedste motorbåd

Denne fint polerede propel vil fra næste år ledsgage titlen "Stævnets bedste motorbåd". Initiativet til denne special-

pris er taget af bestyrelsen, som gerne ser at flere af de flotte motorbåde deltager i stævnerne.

SW

Nyt fra bestyrelsen

Det, der trænger sig mest på øjeblikket er at få stævnet i 1999 på plads. Det er der endnu del problemer med. Sejklubben i Skælskor har meddelt, at den ikke kan klare at afholde stævnet selv, men gerne er behjælpelige med at afholde kapseljadsen. Vi har endnu ikke afklaret om vi kan påtage os at arrangere et stævne et sted, hvor der ikke er en lokal DFÆL-kontakt.

Sidste nyt:

Nibe har i sidste øjeblik meldt sig som stævnearrangør af 1999-stævnet. Bestyrelsen indleder nu nærmere forhandlinger.

En anden ting, vi skal have taget hul på, er en droftelse af kriterierne for tildeling af præmier ved sommerstævnet. Der har været en del kritik af måden der er gået for sig på hidtil, både fra medlemmer der har følt sig forbigået og fra bedommere der ikke rigtig kunne finde ud af, hvad de skulle gå frem efter. Hvis I har indlæg i debatten så send dem til redaktionen eller til bestyrelsen.

Vi håber at kunne fremlægge noget til generalforsamlingen.

*p.b.v
Michael*

*Fabrikant H. Holle-
sens Motorbåd Scania*

K.D.T. Aarbog 1941

På Skaergaardstur

med total-remonteret 7 meter

Efter at være blevet den lykkelige ejer af et gammelt treskib tilbage i december 1984, fandt jeg hurtigt ud af, hvad det også kan indebære: Den første sommer brugte jeg nærlig mere tid på at pumpere vand ud af båden end på at trimme storsejl! Så jeg blev klar over, at der skulle udskiftes en del omkring mastefoden, da masten nærmest trykkede bjornen ud af båden, når vi krydsede...

Det blev til en del arbejde sammen

med min far og gode kammerater de kommende år. Vi skiftede to tredjedele af bådens spanter og bundstokke. Der kom nye kolbolte i, nyt dæk på, og vi fornyede halvdelen af klædningen under vandlinien samt

mast og bund, aptering og cockpit. Jeg sorgede dog for, at båden var sejklar hver sommer, så jeg ikke midt i alle spånerne og limen glemte den dejlige fornemmelse det er, når en

lang slank båd smides til og accelererer – selvom det også indebærer at sejle på sommertur uden kojer og et stormkokken som pantry.

Siden har "Strathendrick" fungeret som en fin turbåd rundt til de dejlige steder, vi har omkring os. Sommerturen i år har dog været lidt længere end normalt, idet vi tog afsted til Sankt Hans med planen om at sejle til Vestervik skærgården for derefter at seje gennem Göta Kanalen og hjem via Göteborg.

Stille vejr

Vi lagde ud i vindstille for derefter at seje for fok med 8 knob, allerede inden vi nåede Sverige. Det blev en forsmag på resten af sommerturen, som for vores vedkommende mest bestod af vindstille hele vejen til Göteborg.

dejlig natur og en lille smule skærgårdstræning inden Vestervik.

I Påskallavik, som er porten til den rigtige skærgård, modte vi Torsten og Lone fra Brunshuse i deres dejlige Wedellsborg platgatter, "Sif". De var på vej til Ålandsoerne med bornene Elise og Laurids. Sammen med dem havde vi en fin aften med VM fodbold på den lokale pizza-bar (selv om Danmark tabte). Senere i skærgården krydsede

I Simrishamn modte vi "Pil" fra Nordsjælland, mangeårigt medlem af DFÆL, og det blev et par hyggelige dage, mens vi ventede på bedre vejr over Hano Bugten. Fra Simrishamn sejlede vi til Hano, der bestemt er et besøg værd: Man har fantastisk udsigt fra toppen af Hano over det meste af ugen, ligesom det også er et par dage værd at seje igennem Blekinge-skærgården, som byder på meget

des vore veje igen, og Torsten fandt en god klippe, hvor vi fortøjede for natten. Det blev til en meget hyggelig aften med bål i Torstens stegepande for ikke at beskadige klippen.

Efter halvanden uge i skærgården med mange hyggelige naturhavne ankom vi til Göta kanalen. Jeg havde glædet mig til, at Kirsten skulle styre, så jeg kunne ligge på fordækket og nyde turen; uden bekymring om vejruudsigt og navigation. Det blev dog anderledes. Allerede i første sluse forsvandt Kirsten i land med den forreste trossc for derefter at stå 5 meter oppe og komme med små kærlige smil, når spilarbejdet nedde på båden blev for anstrengende. Vi havde på det tidspunkt 58 sluser tilbage!

Badekar i hovedet

Anden dag bod på en overfart over noget, som i kanalbeskrivelsen ligner en lille skovso. Så jeg tog ikke notits

Sommer med Tørsten og Lone

af, at svenskerne blev liggende i en ellers kedelig havn. Jeg har aldrig nogensinde fået et badekar fyldt med vand lige ned i hovedet, men at krydse skovsoen "Roxen" er nok det, der kommer tættest på. Efter at have sejlet i krapso halvdelen af vejen vendte vi om og fandt en lille ø, hvor Kirsten samlede blåbær til syltetøj. Det viste sig, at vi faktisk måtte stå tidligt op for at komme afsted inden vinden havde fået den lille skovso i opror – og på denne måde ankom vi til Bergs sluser, da de åbnede. Det blev en lang dag med sluser og ventetid, men det var det hele værd.

I Motala modte vi Hanne og Henning Wind-Hansen (fhv. formand for DFÆL) i Tabano, som med ekspressfart var på vej hjem fra en blæsende sommertur. Senere på aftenen kom vi tilfældigvis i snak med endnu nogle DFÆL-medlemmer, nemlig Steen og Maiken i

deres dejlige spidsgatter "Friga" fra Hellerup. Efter at have sejlet i en smal 7 meter i adskillige uger var vi meget imponerede over den balsal, de kaldte kahyt!

Der blev talst om meget andet end træbåde, men Steen havde nok den mest enkle løsning på en utæt forluge – nemlig opsætning på, om der til en afveksling kunne laves et sommerstævne med lidt mere fælles sejlads – evt. fra havn til ankerplads eller lignende. Samtlige både er vel også snart præmieret for god bevaring flere gange, så mon ikke nogle nye aktiviteter efterhånden kunne vinde indpas: Jeg kan sagtens forestille mig, hvilken dejlig oplevelse, det ville være at seje

"Stratten & Palle".

sammen med 100 andre flotte træbåde for eksempel fra Fåborg via Øhavet til Svendborg.

Til sidst en stor tak til redaktionen for et blad, som virkelig er blevet rigtigt godt – og så fornemmer jeg, at det syder rundt omkring med relevante vinteraktiviteter. Det er godt for os, der måske har lidt svært ved at få rejst os fra sofaen, at der er nogen, der tager initiativ til for eksempel at give vejledning og gode råd om restaurering af vores gamle både.

Med disse ord og en dejlig sommertur rigere giver "Strathendrick" med Kirsten og Palle ombord Stafetten videre til Steen og Maiken til for eksem-

*I Skerryarden.**Med Steen og Maiken i et lille stykke af den gamle kanal.*

pel nye betragtninger omkring tætning af forluger.

*Kirsten og Palle Andersen
"Strathendrick", Kerteminde*

P.S. Jeg har en mistanke om, at redaktoren meget gerne vil læse beretningen om, hvorfor jeg kom ud at svømme i Kerteminde Marina en meget kold decemberdag i 1984, netop hjemkommen med en gammel 7 meter købt i København, men det må vente til en anden gang...

*"Strathendrick" er en 7 meter R båd med D 4 i sejlet. Den er bygget i 1913 i England og mæler 11,56 i længden, 1,94 i bredden, stikker 1,75 meter og vejer 4,6 tons.
Fik en plakette for god bewring i 1991.*

Gode erfaringer med naturpigment

Med naturpigment, holder farven på mahognien ca. 20 år

Bejdser man med naturpigment, skulle farven på mahognien holde ca. 20 år; uden at solen bleger den. Jeg har beviser for, at den foreløbig holder i hvert fald 10 år.

Jeg har nu, 1 år efter at jeg begyndte at bruge naturpigmentbejdse, provet at slibe i bund de steder hvor lakken har fået nogle slag, hvorefter jeg har bejdsct på det bare træ igen, og der er ingen farveforskæl.

Man kører 1 dåse rå sienna (okker farvet) og 1 dåse brændt sienna (morkebrun), og blander dem i et forhold, indtil man opnår den farve, man ønsker.

Jeg vil anbefale at tage 1 sylteglas, blande 100 gram rå sienna og 150 gram brændt sienna sammen med 0,75 liter fransk terpentin. Det er en god ide at hælde 1 til 2 deciliter lak i blandingen, så bejdsen har lidt bindemiddel, for hvis den bare får lov at torre uden lak bliver

den til pulver igen.

Med den mængde, man får ud af denne blanding, har man bejdse til resten af bådens levetid. Hvis man bare lader være at blande noget i hen ad vejen, har man bådens "farve" og vil altid kunne reparere de stod og skader lakken får igennem tiden og opnå nojagtig den samme nuance igen.

Den nuance, man opnår med denne blanding, har jeg kontrolleret op mod en gammel Olympiajolle, der er bygget af god gammeldags cuba- eller hondurasmahogni og jeg tror ikke, man kan komme meget nærmere farven.

Naturfarvepigmentpulveret fås hos Kobenhavns Farvhandel, Badstuestræde 9, 1209 København K.
Tlf.: 33 11 16 81

God fornøjelse!

Jens Poulsen

Stof til eftertanke for enhver træbådsejer

Og du kan få endnu mere at vide!

En tankevækende artikel i det norske »Båtmagasinet« 5/94 beretter om et interessant langtidstorsøg. Ingenem ét år fulgte redaktionen 10 lak- og imprægneringssystemers holdbarhed og egenskaber på forskellige træsorter uden at røre prøverne. Testen, der både blev foretaget i salt- og ferskvand, viste, at de træprøver, der var behandlet med Epifanes og havde fået fem lag lak med mellemstribning, som foreskrevet af virksomheden, var uberørte af det lange ophold i vandet. Bedste prøveresultater blev opnået med Owatrol, Benar og Epifanes. Den Epifanes-behandlede træprøve var imidlertid den mindst slidte og havde bevaret det tykkeste lag lak.

i tæt samarbejde med Den Kongelige Hollandske Marine. Alene på grund af marinebutikkernes ønsker om en »høj omsætningshastighed« omkring et »smalt« produktssortiment, har Epifanes besvær med at trænge ind på det danske marked. Det er meget synd for de danske sejtere, men opgiv ikke af den grund!

Ring til importøren i Danmark.

EPIFANES

ÅDEBYGGER HANS FOKDAL, HF MARINE

5762 Vester Skerninge tlf. 6224 2121

Der kan være forskellige årsager til, at der skal repareres svob; råd, elektrolyse, brud eller kosmetiske. Det kan gøres på mange måder ved f.eks laminering af en nyt stykke eller dubbling af svobet d.v.s. at man placerer et stykke svob, op af det beskadigede svob eller man kan dampboje et nyt stykke, som man så hugger ind i det oprindelige.

Der kan tales for og imod laminering og dubbling. Laminering er ofte ikke specielt originalt, og medfører desuden en del "beskidt" arbejde med f.eks. epoxy. Til svob synes jeg ikke, det er besværet værd.

Dubbling af svob er principielt en god ide, der hvor svobet er knækket, fordi plankernes retning skifter kraftigt, da de her virker som forstærkning, men metoden kan ikke bruges, hvis problemet skyldes råd, svamp, eller elektrolyse. Desuden ser det ikke så pent ud - og det påvirker prisen.

Jeg går ind for at dampboje og hugge et nyt stykke ind. Det er både orriginalt, nemt og billigt.

Svedekasser

Du får selvfolgelig brug for et

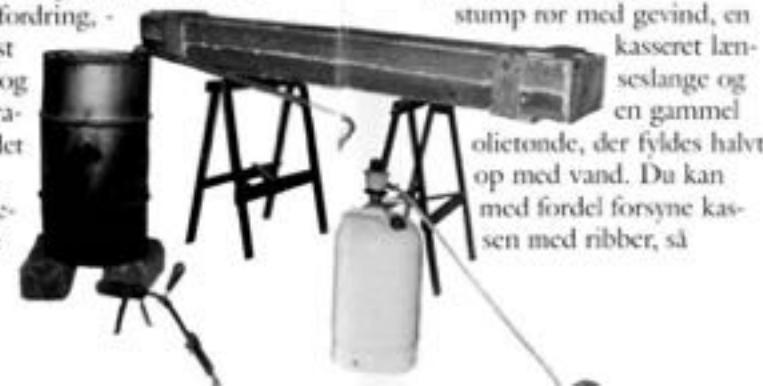

Foto: Knudsen

Reparation af svøb

eller andet til at dampne træet i, konstruktionen er der ingen grund til at gøre til en intellektuel udfordring.

det mest simple og helst gratis, er det bedste.
Min svedekasse

er lavet af nogle brugte profilbraesser, en masse skumlim til at holde den tæt med, en stump rør med gevind, en kasseret lanceslange og en gammel oliestonde, der fyldes halvt op med vand. Du kan med fordel forsyne kassen med ribber, så

emnerne kan placeres foroven, hvor der er varmest. Til at skabe varme bruger jeg en gasbrænder til tagpaparbejde, men man kunne lige så godt lave et bål i stedet.

Sådan en kasse kræver selvfolgelig en del arbejde at rigge til, så hvis det kun drejer sig om et par stumper, er min favorit et PVC rør og en el-kedel, husk ikke at spørge om lov. Du skal lige fikse termostaten først ved at sætte et stykke gaffatape hen over, ellers slår den fra, hver gang vandet koget.

Og så igang

Det første du skal gøre, er at skaffe plads, så du kan komme til. Fjern den aptering der måtte sidde i vejen samt de jernbundstokke, der eventuelt har forårsaget problemerne.

Nu er du klar til at gå igang med svobene. Hvor meget af svobet du skal skifte, afhænger af problemet. Hvis det skyldes råd, skal du skære det tilbage til der ikke længere er spor af dette og så yderligere skære 30 cm. væk.

Når du har skæret tilbage til frisk træ, streger du lasken op.

Laskens længde forholder sig til højden på svobet som 6:1. Hvis svobet altså er 25 mm.

højt, skal lasken være 150 mm. Lasken streges præcis op.

Med et skarpt stemmejern skærer du roligt nærmere og nærmere på stregen, uden at tage for meget af. Tilsidst retter du snittet af med et bredt stemmejern og evt. en hovl.

Hvis du skal reparere flere svob ved siden af hinanden, skal du være opmærksom på ikke at lægge alle samlingerne over samme bord, da dette teoretisk set svarer til perforeringen på en svarkupon, der skal være mindst tre svob mellem hver samling over samme bord.

Det er en god ide, at smore kledningen bag de svob du skifter, nu hvor du har muligheden.

Udvælgelse af træ

For at få et godt resultat er det vigtigt, at træet ikke er for tort, træet feldet samme år er det bedste. Det vigtigste er dog, at der ikke er fejl såsom knaster og vilde åreforløb. Det

kan simpelthen ikke bruges. Åringene skal være parallelle med kledningen.

Når du skærer træet ud, er det en god ide at skære et par stykker ekstra, da du højt sandsynligt brækker nogle ved dine første forsøg.

Der skal dampes

På dette her tidspunkt skulle du gerne have fuldt tryk på dampen, for nu skal der damp-

pes. Hvorlænge afhænger af tykkelsen, tommelfingerreglen siger en halv time for hver 25 mm. Mindre end 20 minutter, uanset tykkelsen, får du nok ikke succes med. Omvendt skal du heller ikke damppe det for længe eller flere gange, da dette ødelægger fibrene i træet.

Imens træet er i svedekassen, kan du gøre de sidste forberedelser. For at holde det nye svobstykke ind til kledningen

forneden, medens det sidder i spænd, kan du skru en passerende høj klods af hårdt træ fast i kolplanken, således at det nye stykke lige passer ind mellem klodsen og kledningen, den skal sidde godt fast, da der en del tryk på, hullerne fra skruerne kan du senere fyldes op med epoxy.

Sorg for at der er nok af afstandspinde til at sætte i klemme, masser af kiler, klude, til at skåne ruftaget, en hammer og en sav, til at justere pindene med.

Træet har nu fået nok og nu

skal det gå hurtigt, men husk at bruge handsker damp er ca. 100 grader varmt og absolut ikke til at spoge med.

Når du fjerner pindene, retter svobet sig lidt ud, men du kan sagtens boje det tilbage igen.

Det eneste du mangler nu, er at føre lasken over til den nye stump svob, skære det til og efter et par småjusteringer med hovlen og priming, lime det på plads. Derefter er det bare at fastgøre det nye svob til kledningen. Over lasken sætter du 3 befæstigelser.

Der mangler nu kun de 3 nitter over lasken.

Er der mange svob der skal repareres, kan du med fordel, dampboje alle dem, du skal bruge på forhånd. Bare du sommer en liste på hver sin side, så holder de faconen, og kan tages frem efterhånden som de skal bruges.

Lars Gottschalksen

Et PVC rør og en elkedel, kan blive til en udmarket svedekasse.

Notitser

Video på næste generalforsamling

Ved næste generalforsamling vil der være mulighed for at se sig selv og sin båd på video - hvis man vel at mærke deltog i stævnet i Nykøbing Falster i 1994. Det drejer sig om en redigeret version af optagelser fra stævnets kapselflads.

SW

Nyborg Kommune arrangerer år 2000

I sidste nummer fik redaktoren lagt øren for arrangementet af DFÆL's år 2000 stævne hos Nyborg Sejlforening. Den skal retteligen tildeles Nyborg Kommune, som sammen med

DFÆL-medlem Fini Rasmussen nok skal få et godt stævne stablet på benene i Nyborg om små 2 år.

SW

Nye medlemmer

Sejkutter, Whimbrel

Korsør Produktionshøjskole, Norvangen 15, 4220 Korsør

45 m² spidsgatter, Callina

Ole Brink, Nansensvej 73, 8700 Horsens

Spidsgatter, Gerd

Søren Voigt, Finlandsvej 34, 5500 Middelfart

30 m² spidsgatter, Josefine

Thomas Kristensen, F. E. Ulriksgade 24, 2100 Kobenhavn Ø

Kutter, Dorte

John Persson, Lilletoftens 113, st. tv., 2740 Skovlunde

Spidsgatter, Tandra III

Frank Borcher, Noret 2, Kramnitze, 4970 Rødby

Spidsgatter, Stormsvalen

Kurt Poulsen, Rollikevaenget 33, 5250 Odense SV

Peti, Fiona

Kurt B. Hansen, Johannes Larsensvej 36, 3. tv., 5220 Odense SO

Medlemsmøde

Stort og småt til debat

Referat fra medlemsmødet på sommerstævnet 98

Formanden Knud Isager lagde ud med at fortælle, at der stadig er problemer med hensyn til stævnet i Skelskor næste år. Vi har ingen mand på stedet til at tage sig af det.

Stævnet i Nyborg år 2000 ligger derimod fast og er allerede på skinner.

Jorgen "Viffert" foreslog, at de kurser, som foreningen planlægger til vinter, skal afvikles over et dogn, så dem, der kommer langvejs fra, kan nå det.

Bent "Neptun": Man kan ringe til et medlem i nærheden af kurset og spørge, om der er overnatningsmuligheder.

Helge "Spray": Hvis kurserne ligger for langt væk, kan man arrangere kurser lokalt.

Jorgen "Scherzo" havde ros til de fine plastikskilte, der var lavet med oplysninger om bådene. Der kunne godt

tilføjes hjemhavn og ejernavn. Carl "Juvel" efterlyste filmen, der blev lavet ved Fejostævnet? Ingen af de tilstedevarende kunne svare. Måske kan andre?.

John Walsted havde ros til bladet: Det er et flot blad vi har fået. Det skal redaktor og layouter have ros for. Er stævnet i Nyborg år 2000 på grund af jubileum? Hvortil Fini kunne oplyse, at det er det.

Anne "Soloven" ville vide, om der igen bliver mulighed for at købe trojer med mågelogoet på?

Fini B. Rasmussen: Der vil til stævnet i Nyborg blive lavet jakker, T-shirts og sweatshirts med mågelogo på.

Modet sluttede med at der blev vist en videofilm fra Stævnet i Nykøbing F 1994.

Referent: *Michael Christensen*

Storsejl sælges

Storsejl i god tur-kvalitet
årgang 1995 sælges.
Sejlet mäter 4,25 m x 11,45 m
og er med 2 reb.
Pris 3.500 kr.
Henvendelse
Henrik Effersøe
Philip Schous Vej 21, 1.
2000 Frederiksberg.
Telefon (aften) 38 34 35 55

Hallberg P 28.

Klassisk langkølet sejlåd i blanklakeret mahogni overalt.

Et sjældent velholdt klenodie af høj
bådebyggerkvalitet er til salg.

8,6 x 2,35 x 1,3 m. Lille havkrydser med overhang, positiv hæk og elegante linier. Skrog udført af hele sammenlimede bord i red blanklakeret mahogni uden fuger og på egesvøb. Stort cockpit, ruf, samt aptering udført i massiv red blanklakeret cubamahogni. Dæk og ruftag opbygget af formspændt finér med glasfiber og malet med Decolay. Teaktræsdørk i flot forkahyt og salon, hvor alt fremstår som originalt med nyt toilet i særskilt rum. Mange stuverum. Yanmar Diesel 1992 9 hk ca. 200 timer. Aquadrive vibrationsdæmper. 95 amp. batteri, ny 220 v lader og køleboks. Alle installationer skiftet i 92. Lakeret origonpine mast. Ny Furlex rullgenoa samt storsejl med gennemgående sejlpinde fra 1996. Stort cockpittilt. Fartøjet betegnes af fagfolk som et utroligt velholdt skib uden nogen minusser nogen steder.

Bådebyggerrapport foreligger.

Båden ligger i Espergærde Havn sydøstre mole.

Rapport og billedmateriale kan tilsendes.

Pris 220.000 kr.

Henv. 4922 1964

Sends ufranket
modtageren
betaler portoen

Dansk Forening for ældre Lystfartøjer

c/o Danmarks Museum for Lystsejlads
Valdemars Slot
Troense
+++ 1215 +++
5700 Svendborg

Dansk Forening for ældre Lystfartøjer

Indmeldelses-, registrerings -og bestillingskort

☐ Indmeldelse / Medlemsskab kr. 300 pr. år	Til DFÆLs notater
☐ Indm./ Pass. medlemsskab kr. 200 pr. år	Medlemsnr. ____
☐ Omregistrering af båddata	Gruppe ____
☐ Adresseændring	Betaling ____
☐ 1 stk. mågestander kr. 80	☐ 1 stk. Syns- & Notatbog kr. 85

Kontingentperiode: 1/1 til 31/12 98
 Indm. gebyr ved forstegangsindmeldelse: kr 130

Bådtype/klasse: Bådens navn: Byggeår:

Bådebyggeri / byggested:

Konstruktør: Træsorter:

L.o.a: L.i.v.: Bredde: Dybgang: Displacement:

Sejlbad Rigtype: Sejlareal: Mærke i sejl:

Motorbåd Motorfabrikat/type: HK/KW:

Bådens nuværende hjemsted: Sejlklub:

Bemærkninger:

Ejerens navn: Medlemsnr.: Tlf:

Postadresse: Postnr: By:

Medejere:

Findes der:	☐ Konstruktionstegninger	☐ Fotos
☐ Historisk materiale	☐ Bilbrev/tilsynsbog	☐ Andet

Medsend gerne original eller kopi til registrering i DFÆLs arkiv.

Dato:

Underskrift:

TIL SALG

Spidsgatter sælges år 1925, bygget i Assens, læk på eg. Længde 7 m, bredde 2,3 m, vægt 3 t, motor Albin 10 hk. 2 cyl (hovedrep).

Logbog 1936 og en del sejl til. Nyrenoveret i år, ligger i Hundige Havn. Båden er meget flot. Sovepladser til 2 voksne og 2 børn. Med alt tilbehør. Ring og hør.

Pris 46.000

Henvendelse
Bent og Solveig Bresemann
B.B. Snedkeri Metavang 26 2670 Greve tlf. 4369 3805

Annoncepriser

I prisen er inkluderet billede eller tegning af din båd.
 Annoncenekst sendes til adressen i kolofonen, betalingen foregår efter giroopkrævning, som udsendes, når bladet er udkommet..
 10 pct.s rabat ved tegning for et helt år.

For firmaer/ikke medlemmer:

Bagsiden: 2000 kr.
 Helside: 1000 kr.
 Halvsiden: 600 kr.

For medlemmer:

Helside: 400 kr.
 Halvsiden: 300 kr.
 1/3 side: 200 kr.

Sejcenteret giver op til 25% rabat på dine sejl

Som medlem af DFÆL får du hele året 20 % rabat på nye sejl (i vinterhalvåret kan du få op til 25 %) Du får 10 % rabat på reparationer. Du skal bare sige til, når du bestiller.

Vi kender en masse til træbåde og de helt specielle hensyn, der skal tages. For eksempel master uden hækstag og bagstag. Bomme og master har ofte specielle beslag, der er vanskelige at få fat på, er blot nogle af de udfordringer, der skal løses.

Sejlets facon er naturligvis en vigtig faktor, når du skal have glæde af dine nye sejl. De skal konstrueres anderledes end sejl til alu-riggede både. Vi har erfaringen fra mere end 15 år i træbåde.

Vores sejl sidder på mange træbåde rundt i hele landet, blandt andet på 38 m² spidsgatteren Astra. Vi har også leveret sejl til Springere, Skærgårdskrydsere, Havkrydsere og mange andre.

En særlig opgave var at levere sejlene og presenninger til museumsbåden Runa med den originale gaffelrig.

Vi syr kun sejl i god kvalitetsdug og rigtig godt håndværk, så uanset hvilken udførelse og kategori, du vælger, er du sikker på, at sejlene holder i mange år.

Du er altid velkommen til at kontakte os. Tal med Leif eller Karen Boa

Sejcenteret

Strandlodsvej 13, 2300 København S.

Telefon 31 57 71 14